

АНАЛІЗ ПІДХОДІВ ЩОДО ВИЗНАЧЕННЯ СУТНОСТІ РИЗИКУ

Маринич В.П.

*Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут», м. Харків*

Політична та економічна ситуація в країні посилює питання ефективного розвитку підприємств, функціонування яких відбувається в умовах невизначеності, що спричиняє виникнення різних видів ризиків. Для ефективного управління ризиками необхідно чітко визначити «ризик», як економічне поняття, знати його походження та сутність.

Походження терміна «ризик» має свої витоки із грецьких слів *ridsikon*, *ridsa* – стрімчак, скеля. В італійській мові *risiko* – небезпека, погроза; *risicare* – лавірувати між скель. У французькій мові *risque* – погроза, ризикувати (об'їжджати стрімчак, скелю). У перекладі з англійської мови «risk» - це: 1) небезпека, 2) ступінь невизначеності, вірогідність, можливість, 3) ситуація, коли результат будь-якого економічного вибору має випадковий характер, але при цьому відомо імовірнісний розподіл значень цього результату; невизначеність, яка веде до можливості втрат або неотримання доходу в очікуваному розмірі.

Поняття ризик доцільно тлумачити в таких аспектах:

– ризик як небезпека чи загроза. В рамках цієї концепції розглядаються негативні події, що призводять до шкоди для людини і підприємства, а під ризиком розуміється можливість настання подій з негативними наслідками, тобто можливість реалізації передбачуваної небезпеки. Ризик-менеджмент означає техніку зменшення ймовірності настання негативних подій і наслідків від них за допомогою заходів, які вимагають розумних витрат;

– ризик як можливість – має у своїй основі концепцію існування взаємозв'язку між ризиком і прибутковістю. Тому відповідно зі словником Ожегова ризик – це дія навмання в надії на щасливий випадок. Чим вище ризик, тим вище потенційний дохід. Такій концепції ризику є більш близьким поняття шансу, а ризик-менеджмент означає використання техніки максимізації доходу при одночасному обмеженні або мінімізації втрат;

– ризик як невизначеність – апелює до такого теоретичного поняття як імовірнісний розподіл можливих результатів (позитивних і негативних). У рамках зазначеної концепції ризик – міра невідповідності між різними результатами рішень, які оцінюються через їх корисність, шкідливість, а також ефективність за критеріями відповідності обраним орієнтирам. Така концепція використовується в теорії прийняття рішень в умовах невизначеності і теорії ігор.

Проведений аналіз поняття ризик довів, що і на сьогоднішній день немає однозначного розуміння сутності ризику. Це пояснюється як, складністю цього економічного явища, так і недостатньою увагою, яку у реальній економічній практиці й управлінській діяльності протягом тривалого періоду приділяють йому науковці.